

Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej
Departament Rynku Pracy

System poradnictwa zawodowego w Polsce

Description of guidance system
in Poland

Zeszyt Informacyjno-Metodyczny Doradcy Zawodowego nr 46

Warszawa 2010

System poradnictwa zawodowego w Polsce/Description of guidance system in Poland

Zeszyty Informacyjno-Metodyczne Doradcy Zawodowego – zeszyt nr 46

Wydawca:

Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej
Departament Rynku Pracy
ul. Tamka 1
00-349 Warszawa

Opracowanie redakcyjne:

Paulina Bogdańska

Fotoskład:

Agencja Pinek – Piotr Krojec

Druk:

ZWP MPiPS

Warszawa 2010

Copyright © by Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej

Program

„Uczenie się przez całe życie”

Ta publikacja została zrealizowana przy wsparciu finansowym Komisji Europejskiej. Publikacja odzwierciedla jedynie stanowisko jej autora i Komisja Europejska oraz Agencja Wykonawcza ds. Audiowizualnych, Edukacji i Kultury nie ponoszą odpowiedzialności za umieszczoną w niej zawartość merytoryczną.

ISBN 978-83-?????-??-?

euro | guidance

	Wprowadzenie	7
<hr/>		
1	System poradnictwa zawodowego w Polsce	9
1.1	Krótką charakterystyką systemu poradnictwa zawodowego w Polsce	10
1.2	Akty prawne regulujące poradnictwo zawodowe w Polsce	14
1.3	Krajowy system poradnictwa zawodowego	16
1.4	Kształcenie doradców zawodowych	27
1.5	Normy etyczne w pracy doradców zawodowych	35
1.6	Krajowe organizacje doradcze, stowarzyszenia i centra informacji	36
<hr/>		
2	Description of guidance system in Poland	39
2.1	Brief characteristics of the vocational guidance system in Poland	40
2.2	Acts of law regulating vocational guidance in Poland	44
2.3	National system of vocational guidance	46
2.4	Training of vocational counsellors	57
2.5	Ethical standards for vocational counsellors	65
2.6	National guidance organisations, associations and information centres	66

ā

Przekazujemy Państwu kolejny, czterdziesty szósty zeszyt z serii Zeszytów informacyjno-metodycznych doradcy zawodowego przygotowany w polskiej i angielskiej wersji językowej.

W publikacji zamieszczono informacje na temat systemu poradnictwa zawodowego w Polsce funkcjonującego w trzech resortach – pracy, edukacji i obrony narodowej oraz sektorze niepublicznym.

Znajdą tu Państwo szczegółowe informacje na temat aktów prawnych regulujących zagadnienia poradnictwa zawodowego w naszym kraju, instytucji świadczących usługi poradnictwa zawodowego w trzech resortach i sektorze niepublicznym, systemu kształcenia doradców zawodowych wraz z danymi kontaktowymi wyższych uczelni oraz stowarzyszeń zrzeszających przedstawicieli środowiska doradców zawodowych.

Wyrażamy nadzieję, że publikacja prezentująca aktualne informacje na temat systemu poradnictwa zawodowego w Polsce okaże się przydatna zarówno dla doradców zawodowych, jak i innych pracowników publicznych służb zatrudnienia.

Departament Rynku Pracy

System
poradnictwa zawodowego
w Polsce

1

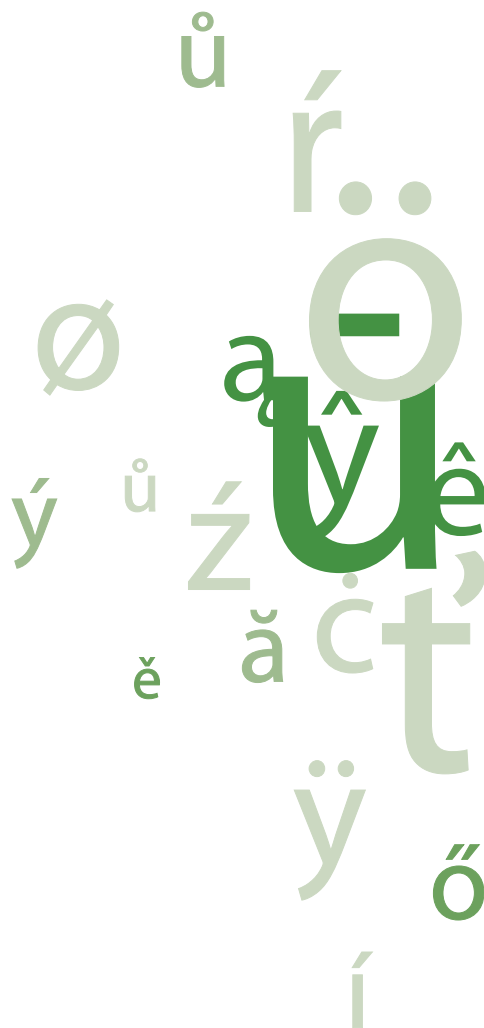
1.1 Krótka charakterystyka systemu poradnictwa zawodowego w Polsce

Poradnictwo zawodowe w Polsce realizowane jest w ramach instytucji usytuowanych w trzech resortach oraz w sektorze niepublicznym.

Następujące resorty odpowiedzialne są za realizację poradnictwa zawodowego:

- resort edukacji – Ministerstwo Edukacji Narodowej – poradnictwo zawodowe dla dzieci i młodzieży uczącej się.
- resort pracy – Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej – poradnictwo zawodowe dla dorosłych oraz dla młodzieży, w szczególności młodzieży zagrożonej wykluczeniem społecznym. Za całość problematyki związanej z poradnictwem zawodowym i informacją zawodową odpowiada Departament Rynku Pracy.
- resort obrony narodowej – Ministerstwo Obrony Narodowej – poradnictwo zawodowe dla żołnierzy zawodowych i byłych żołnierzy zawodowych. Problematyka nadzoru i organizacji systemu rekonwersji kadr w resorcie obrony narodowej leży w gestii Departamentu Spraw Socjalnych.

W sektorze niepublicznym funkcjonują agencje poradnictwa zawodowego oraz organizacje pozarządowe i stowarzyszenia, które w swoich działaniach umieszczają poradnictwo zawodowe. W wielu instytucjach edukacyjnych np.: Centrach Kształcenia Ustawicznego oraz Zakładach Doskonalenia Zawodowego zatrudnieni są doradcy zawodowi, którzy pomagają osobom uczącym się w wyborze odpowiednich kursów i szkoleń.

Resort edukacji Ministerstwo Edukacji Narodowej

Za kształt systemu poradnictwa zawodowego w sektorze edukacji odpowiedzialne jest Ministerstwo Edukacji Narodowej, które zajmuje się sprawami dotyczącymi doradztwa zawodowego i pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

Głównym zadaniem systemu oświaty w zakresie poradnictwa zawodowego jest udzielanie uczniom profesjonalnej pomocy, która umożliwia dokonanie świadomego wyboru dalszego kierunku kształcenia i/lub zawodu, a tym samym zwiększa trafność podejmowanych decyzji edukacyjnych i zawodowych, a także zapewnianie uczniom dostępu do informacji dotyczących kierunków i możliwości kształcenia oraz rynku pracy.

Wszystkie akty prawne, które powstały od początku okresu transformacji w Polsce i dotyczą problematyki oświaty, przeciwdziałania bezrobociu, zatrudnienia oraz instytucji rynku pracy mają zapisy dotyczące poradnictwa zawodowego.

Ustawa o systemie oświaty i przepisy wykonawcze do ustawy regulują sposób świadczenia usług doradczych w szkołach i placówkach oświatowych. Ustawa stanowi, iż system oświaty zapewnia w szczególności przygotowanie uczniów do wyboru zawodu i kierunku kształcenia. Tygodniowy obowiązkowy wymiar godzin dydaktycznych doradców zawodowych prowadzących zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawo-

du w celu wspomagania uczniów w podejmowaniu decyzji edukacyjnych i zawodowych określa organ prowadzący szkołę (jednostka samorządu terytorialnego). Szkoły mają obowiązek tworzenia wewnętrznych systemów doradztwa zawodowego w gimnazjach, liceach ogólnokształcących, technikach i zasadniczych szkołach zawodowych. Zadania z zakresu doradztwa i informacji zawodowej są realizowane z wykorzystaniem aktywnych metod pracy.

Mając na uwadze potrzebę zagwarantowania wysokiej jakości pracy doradców zawodowych, w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 marca 2009 r. w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli oraz określenia szkół i wypadków, w których można zatrudnić nauczycieli niemających wyższego wykształcenia lub ukończonego zakładu kształcenia nauczycieli, określono kwalifikacje, jakie są wymagane od nauczyciela-doradcy zawodowego. W zależności od typu szkoły lub placówki wymagane jest ukończenie studiów I-go stopnia (licencjackich) lub II-go stopnia (magisterskich) w zakresie doradztwa zawodowego lub ukończenie studiów I-go stopnia (licencjackich) lub II-go stopnia (magisterskich) na dowolnym kierunku i studiów podyplomowych w zakresie doradztwa zawodowego oraz posiadanie przygotowania pedagogicznego.

Resort pracy Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej

Usługi w zakresie poradnictwa zawodowego są jedną z czterech podstawowych usług rynku pracy realizowanych przez publiczne służby zatrudnienia. Usługi rynku pracy są realizowane zgodnie ze standardami usług rynku pracy. Do zadań ministra właściwego do spraw pracy związanych z rozwojem usługi poradnictwa zawodowego i informacji zawodowej należy m.in. tworzenie, rekomendowanie i upowszechnianie narzędzi, metod i zasobów informacyjnych na potrzeby poradnictwa zawodowego. Stworzenie systemu licencjonowania kadry doradców zawodowych zatrudnionych w urzędach pracy miało na celu doskonalenie świadczonych przez nich usług w zakresie poradnictwa zawodowego i informacji zawodowej. Resort pracy wspiera istniejące w Polsce instytucje świadczące usługi w zakresie poradnictwa zawodowego poprzez udostępnianie metod, narzędzi i publikacji w zakresie poradnictwa zawodowego oraz stymuluje powstawanie nowych jednostek m.in. poprzez udzielanie grantów finansowych. Wyrazem tych działań w sferze legislacji jest m.in. fakt, że takie instytucje jak Ochotnicze Hufce Pracy, Akademickie Biura Karier oraz niepubliczne agencje poradnictwa zawodowego mają swoje umocowanie prawne w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

Usługa poradnictwa zawodowego i informacji zawodowej w ramach publicznych służb zatrudnienia realizowana jest w urzędach pracy – na poziomie powiatowym w powiatowych urzędach pracy (341) a na poziomie wojewódzkim w Centrach Informacji i Planowania Kariery Zawodowej Wojewódzkich Urzędów Pracy (51).

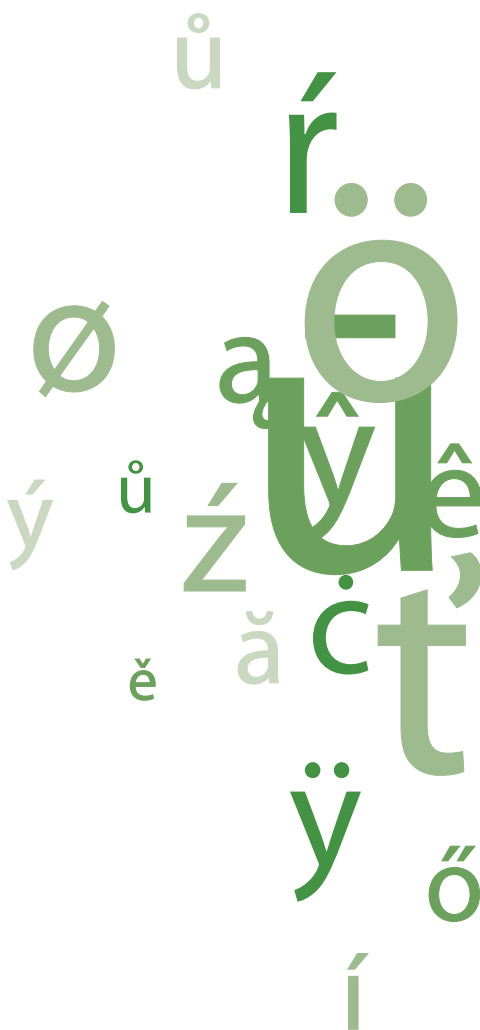
Ochotnicze Hufce Pracy to państwowa jednostka budżetowa, która wykonuje zadania państwa na rzecz młodzieży powyżej 15 roku życia i bezrobotnych do 25 roku życia, m.in. w zakresie zatrudnienia oraz przeciwdziałania marginalizacji i wykluczeniu społecznemu. W strukturze organizacyjnej OHP znajdują się jednostki prowadzące usługi w zakresie poradnictwa zawodowego: Mobilne Centra Informacji Zawodowej (49), Młodzieżowe Centra Kariery (99) i Kluby Pracy (106). Ponadto, w strukturach OHP funkcjonuje Centralny Ośrodek Metodyczny Informacji Zawodowej, który prowadzi działalność o charakterze metodyczno-wdrożeniowym w zakresie poradnictwa zawodowego i informacji zawodowej.

Agencje poradnictwa zawodowego są jednostkami, które w ramach działalności gospodarczej prowadzą usługi poradnictwa zawodowego.

Akademickie Biura Karier (ok. 200) to jednostki działające na rzecz aktywizacji zawodowej studentów i absolwentów, prowadzone przez szkoły wyższe lub organizacje studenckie.

Resort obrony narodowej Ministerstwo Obrony Narodowej

Istotą rekonwersji kadr Sił Zbrojnych RP jest zespół prawnie unormowanych przedsięwzięć podejmowanych wobec żołnierzy zwalnianych i zwolnionych z zawodowej służby wojskowej, mający na celu przygotowanie ich do podjęcia zatrudnienia lub do uruchomienia działalności gospodarczej na własny rachunek. System rekonwersji kadr działa w oparciu o wyspecjalizowane instytucje zwane Ośrodkami Aktywizacji Zawodowej, które mają siedziby w ośmiu miastach. W Warszawie prowadzi działalność Centralny Ośrodek Aktywizacji Zawodowej.

1.2 Akty prawne regulujące poradnictwo zawodowe w Polsce

Podstawowym aktem prawnym, z którego wynika konieczność organizacji i wspierania poradnictwa zawodowego przez władze publiczne jest Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. z 1997 r. Nr 78, poz. 483).

Poszczególne resorty wydają akty prawne regulujące usługi w zakresie poradnictwa zawodowego w podległych im instytucjach.

Akty prawne regulujące kwestie poradnictwa zawodowego w resorcie edukacji:

- Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (jt. Dz.U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz.U. z 1997 r. Nr 56, poz. 357 z późn. zm.),
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 maja 2001 r. w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół (Dz.U. z 2001 r. Nr 61, poz. 624),
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 7 stycznia 2003 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz.U. z 2003 r. Nr 11, poz. 114),
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 11 grudnia 2002 r. w sprawie szczegółowych zasad działania publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych, w tym publicznych poradni specjalistycznych (Dz.U. z 2003 r. Nr 5, poz. 46),
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 marca 2009 r.

w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli oraz określenia szkół i wypadków, w których można zatrudnić nauczycieli niemających wyższego wykształcenia lub ukończonego zakładu kształcenia nauczycieli (Dz.U. z 2009 r. Nr 50, poz. 400).

Akty prawne regulujące kwestie poradnictwa zawodowego w resorcie pracy oraz instytucjach rynku pracy:

- Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (jt. Dz.U. z 2008 r. Nr 69, poz. 415 z późn. zm.),
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 marca 2007 r. w sprawie standardów usług rynku pracy (Dz.U. z 2007 r. Nr 47, poz. 314),
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 marca 2007 r. w sprawie szczegółowych warunków prowadzenia przez publiczne służby zatrudnienia usług rynku pracy (Dz.U. z 2007 r. Nr 47, poz. 315),
- Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 20 października 2004 r. w sprawie trybu nadawania licencji zawodowych pośrednika pracy i doradcy zawodowego (Dz.U. z 2004 r. Nr 238, poz. 2393),
- Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 30 grudnia 2004 r. w sprawie szczegółowych zadań i organizacji Ochotniczych Hufców Pracy (Dz.U. z 2005 r. Nr 6, poz. 41),
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 14 października 2008 r. w sprawie stażu adaptacyjnego i testu umiejętności w toku postępowania o uznanie kwalifikacji do

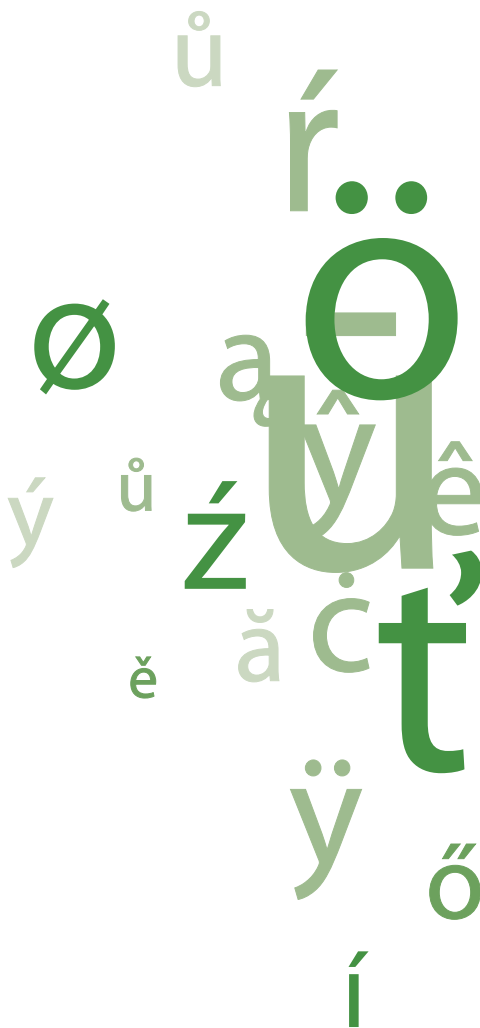
wykonywania zawodu pośrednika pracy i doradcy zawodowego (Dz.U. z 2008 r. Nr 185, poz. 1148).

Akty prawne regulujące kwestie poradnictwa zawodowego w resorcie obrony narodowej:

- Ustawa z dnia 11 września 2003 r. o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych (Dz.U. z 2003 r. Nr 179, poz. 1750 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej (jt. Dz.U. z 2004 r. Nr 241, poz. 2416 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 10 czerwca 2010 r. o zmianie ustawy o świadczeniach odszkodowawczych przysługujących w razie wypadków i chorób pozostających w związku ze służbą wojskową oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2010 r. Nr 113, poz. 745),
- Rozporządzenie Ministra Obrony Narodowej z dnia 30 kwietnia 2010 r. w sprawie pomocy w zakresie doradztwa zawodowego, przekwalifikowania zawodowego, pośrednictwa pracy i odbywania praktyk zawodowych (Dz.U. z 2010 r. Nr 87, poz. 566).

Akty prawne regulujące kwestie poradnictwa zawodowego w agencjach poradnictwa zawodowego:

- Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (jt. Dz.U. z 2008 r. Nr 69, poz. 415 z późn. zm.),
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 26 stycznia 2009 r. w sprawie agencji zatrudnienia (Dz.U. z 2009 r. Nr 17, poz. 91).

1.3 Krajowy system poradnictwa zawodowego

Poradnictwo zawodowe w resorcie edukacji

- Poradnie psychologiczno-pedagogiczne (560)

Realizowane działania doradcze

Poradnie odpowiedzialne są za udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej uczniom, a także ich rodzicom i nauczycielom, w tym m.in. za świadczenie usług z zakresu poradnictwa zawodowego kierowanych do dzieci, młodzieży oraz rodziców. Do najważniejszych realizowanych przez poradnie działań należy:

- gromadzenie i udostępnianie informacji edukacyjnej i zawodowej,
- diagnostyka w zakresie sprawności intelektualnej, uzdolnień, zainteresowań i preferencji zawodowych realizowana przy zastosowaniu różnego rodzaju narzędzi pomiaru, testów papierowych i przyrządowych,
- wydawanie opinii do szkół ponadgimnazjalnych dla kandydatów z problemami zdrowotnymi,
- wydawanie orzeczeń o potrzebie kształcenia specjalnego dla uczniów niepełnosprawnych ubiegających się o przyjęcie do szkół ponadgimnazjalnych: ogólnodostępnych, specjalnych i integracyjnych,
- działania adresowane do grup uczniów na różnych poziomach kształcenia, w tym prelekcje, zajęcia warsztatowe, badania ankietowe nt. wyboru szkoły i zawodu,
- działania adresowane do rodziców, w tym porady, konsultacje i prelekcje.

Klienci/grupa docelowa

Dzieci i młodzież do ukończenia edukacji szkolnej oraz rodzice i nauczyciele.

Kontrola administracyjna/ odpowiedzialność

Poradnie psychologiczno-pedagogiczne są placówkami oświatowymi działającymi w ramach systemu oświaty. Prowadzenie i finansowanie ich działalności jest obowiązkiem jednostek samorządu terytorialnego szczebla powiatowego. Nadzór pedagogiczny nad poradniami psychologiczno-pedagogicznymi sprawuje Kurator Oświaty.

Inne informacje

Korzystanie z usług jest dobrowolne i nieodpłatne.

- Doradcy zawodowi oraz nauczyciele planujący i realizujący zadania z zakresu doradztwa edukacyjno-zawodowego w szkole lub placówce

Realizowane działania doradcze

W szkołach i placówkach oświatowych mogą być zatrudnieni doradcy zawodowi. Do zadań doradców zawodowych oraz nauczycieli realizujących ich zadania należy m.in.:

- systematyczne diagnozowanie zapotrzebowania uczniów na informacje edukacyjne i zawodowe oraz na pomoc w planowaniu kształcenia i kariery zawodowej,
- gromadzenie, aktualizacja i udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych właściwych dla danego poziomu kształcenia,
- udzielanie indywidualnych konsultacji uczniom i rodzicom,
- prowadzenie zajęć przygotowujących uczniów do świadomego planowania kariery i podjęcia roli zawodowej,
- koordynowanie działalności informacyjno-doradczej prowadzonej przez szkołę i placówkę,
- współpraca z innymi nauczycielami w tworzeniu i zapewnianiu ciągłości działań w zakresie doradztwa zawodowego.

Klienci/grupa docelowa

Dzieci i młodzież do ukończenia edukacji szkolnej oraz rodzice i nauczyciele.

Kontrola administracyjna/ odpowiedzialność

Praca doradców zawodowych w szkołach kontrolowana jest przez dyrektora placówki. Stan realizacji wewnętrznego systemu poradnictwa zawodowego podlega kontroli Kuratora Oświaty.

- Poradnictwo w szkołach gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych

Realizowane działania doradcze

- Systematyczne diagnozowanie zapotrzebowania uczniów na informacje edukacyjne i zawodowe oraz na pomoc w planowaniu kształcenia i kariery zawodowej.
- Gromadzenie, aktualizacja i udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych właściwych dla danego poziomu kształcenia.
- Wskazywanie osobom zainteresowanym (uczniom, rodzicom, nauczycielom) dodatkowych źródeł informacji na poziomie regionalnym, ogólnokrajowym, europejskim i światowym dotyczących: rynku pracy, trendów rozwojowych w świecie zawodów i zatrudnienia, wykorzystania posiadanych uzdolnień przy wykonywaniu przyszłych zadań zawodowych, instytucji i organizacji wspierających funkcjonowanie osób niepełnosprawnych w życiu codziennym i zawodowym, alternatywnych możliwości kształcenia dla uczniów z problemami emocjonalnymi i uczniów niedostosowanych społecznie oraz programów edukacyjnych Unii Europejskiej.
- Udzielanie porad indywidualnych uczniom i rodzicom.
- Prowadzenie grupowych zajęć aktywizujących, przygotowujących uczniów do świadomego planowania kariery i podjęcia roli zawodowej.
- Koordynowanie działalności informacyjno-doradczej prowadzonej przez szkołę.

- Kierowanie do specjalistów: doradców zawodowych w poradniach psychologiczno-pedagogicznych i urzędach pracy, lekarzy, itp.
- Wspieranie rodziców i nauczycieli w działaniach doradczych poprzez organizowanie spotkań szkoleniowo-informacyjnych, udostępnianie informacji i materiałów do pracy z uczniami, itp.
- Współpraca z Radą Pedagogiczną w zakresie tworzenia i zapewnienia ciągłości działań wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego oraz realizacji działań z zakresu przygotowania uczniów do wyboru drogi zawodowej, zawartych w programie wychowawczym szkoły.
- Współpraca z instytucjami wspierającymi wewnątrzszkolny system doradztwa: kuratoriami oświaty, Centrami Informacji i Planowania Kariery Zawodowej Wojewódzkich Urzędów Pracy, poradniami psychologiczno-pedagogicznymi, powiatowymi urzędami pracy, przedstawicielami organizacji zrzeszających pracodawców, itp.

Klienci/grupa docelowa

Dzieci i młodzież do ukończenia edukacji szkolnej oraz rodzice i nauczyciele.

Kontrola administracyjna/ odpowiedzialność

Praca doradców zawodowych w szkołach kontrolowana jest przez dyrektora placówki. Stan realizacji wewnątrzszkolnego systemu poradnictwa zawodowego podlega kontroli Kuratora Oświaty.

• Szkolne Ośrodki Kariery

Realizowane działania doradcze

W niektórych szkołach działają tzw. Szkolne Ośrodki Kariery (SzOK).

Podjęmowane są w nich następujące działania:

- Prowadzenie zajęć zawodoznawczych.
- Informowanie o wymaganiach zdrowotnych i przeciwwskazaniach zdrowotnych w konkretnych branżach i na stanowiskach pracy.
- Grupowe diagnozowanie właściwości ważnych w funkcjonowaniu zawodowym.
- Informowanie o lokalnym i regionalnym rynku pracy.
- Udzielanie pomocy w przygotowaniu dokumentów aplikacyjnych.
- Pogadanki i warsztaty z zakresu umiejętności interpersonalnych.
- Informowanie o uznawalności wykształcenia w kraju i za granicą.

Klienci/grupa docelowa

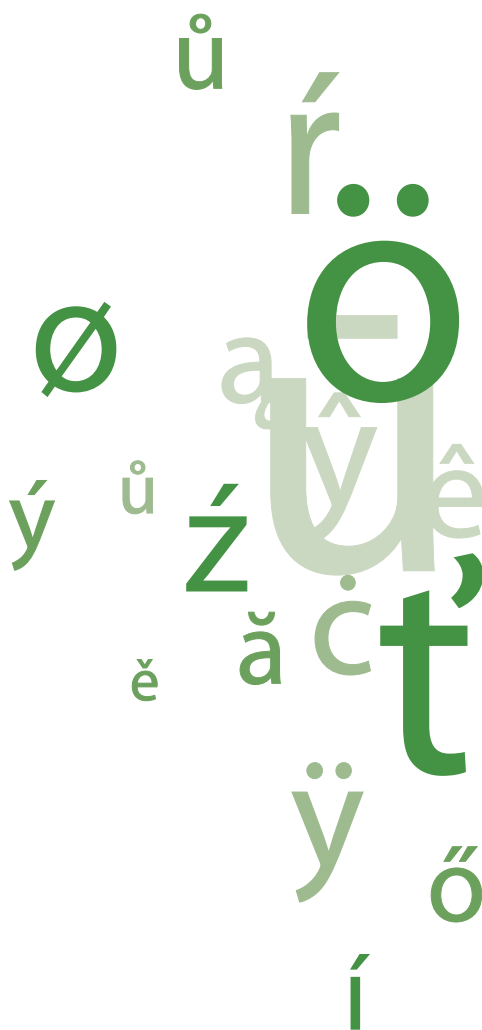
Dzieci i młodzież do ukończenia edukacji szkolnej oraz rodzice i nauczyciele.

Kontrola administracyjna/ odpowiedzialność

Praca doradców zawodowych w szkołach kontrolowana jest przez dyrektora placówki.

Inne informacje

Szkolne Ośrodki Kariery powstawały głównie w latach 2003-2005 w ramach grantów udzielanych przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej.

- Poradnictwo zawodowe w szkołach wyższych – Akademickie Biura Karier (ok. 200)

Realizowane działania doradcze

Do głównych zadań akademickich biur karier należy:

- prowadzenie doradztwa zawodowego (indywidualnego i grupowego),
- dostarczanie studentom i absolwentom informacji o rynku pracy i możliwościach podnoszenia kwalifikacji zawodowych,
- zbieranie, klasyfikowanie i udostępnianie ofert pracy, staży i praktyk zawodowych,
- prowadzenie baz danych studentów i absolwentów zainteresowanych znalezieniem pracy,
- pomoc pracodawcom w pozyskiwaniu odpowiednich kandydatów na wolne miejsca pracy oraz staże zawodowe,
- pomoc w aktywnym poszukiwaniu pracy.

Pomoc udzielana studentom i absolwentom w aktywnym wejściu na rynek pracy polega na:

- prowadzeniu rozmów doradczych,
- przygotowaniu do pisania CV i listu motywacyjnego oraz do rozmów kwalifikacyjnych,
- powiadamianiu o możliwościach podnoszenia lub poszerzania kwalifikacji zawodowych,
- przedstawianiu perspektyw rozwoju zawodowego,
- informowaniu o dynamice zmian na lokalnym rynku pracy,

- zapoznawaniu z europejskimi standardami rekrutacji.

Nawiązywanie i utrzymywanie kontaktów z pracodawcami realizowane jest poprzez:

- gromadzenie informacji o firmach i przedsiębiorstwach działających na terenie kraju,
- pozyskiwanie atrakcyjnych ofert pracy,
- przeprowadzanie naboru i preselekcji na zlecenie pracodawcy,
- aranżowanie prezentacji firm w szkołach wyższych,
- organizowanie targów pracy.

Klienci/grupa docelowa

Studenci i absolwenci szkół wyższych oraz pracodawcy poszukujący kandydatów do pracy i na praktyki.

Kontrola administracyjna/ odpowiedzialność

Większość Biur działa jako autonomiczne jednostki szkół wyższych, powoływane decyzją Senatu uczelni i podległe jej władzom.

Inne informacje

Biura nie są instytucjami komercyjnymi, źródłem ich finansowania są głównie fundusze uczelni.

- Krajowy Ośrodek Wspierania Edukacji Zawodowej i Ustawicznej

Realizowane działania doradcze

Problematyką poradnictwa zajmuje się Wydział Poradnictwa Zawodowego, który realizuje w tym zakresie następujące zadania:

- przygotowanie kadry dla rozwoju poradnictwa zawodowego w systemie edukacji,
- promowanie i wdrażanie koncepcji szkolnego doradcy zawodowego,
- przygotowanie programów kształcenia i doksztalcania szkolnego doradcy zawodowego,
- opracowanie i upowszechnianie materiałów metodycznych dla doradców zawodowych.

Klienci/grupa docelowa

Doradcy zawodowi w sektorze edukacji.

Kontrola administracyjna/ odpowiedzialność

Placówka podległa Ministerstwu Edukacji Narodowej.

Inne informacje

www.koweziu.edu.pl

Poradnictwo zawodowe w resorcie pracy

- Powiatowe Urzędy Pracy (PUP) (341)

Realizowane działania doradcze

Usługi poradnictwa zawodowego i informacji zawodowej realizowane przez Powiatowe Urzędy Pracy to:

- udzielanie informacji o zawodach, rynku pracy oraz możliwościach szkolenia i kształcenia,
- udzielanie porad z wykorzystaniem standaryzowanych metod ułatwiających wybór zawodu, zmianę kwalifikacji, podjęcie lub zmianę zatrudnienia, w tym badanie zainteresowań i uzdolnień zawodowych,
- kierowanie na specjalistyczne badania psychologiczne i lekarskie umożliwiające wydawanie opinii o przydatności zawodowej do pracy i zawodu lub kierunku szkolenia,
- inicjowanie, organizowanie i prowadzenie grupowych porad zawodowych,
- pomoc pracodawcom w doborze kandydatów do pracy spośród bezrobotnych i poszukujących pracy,
- pomoc pracodawcom we wspieraniu ich rozwoju zawodowego oraz rozwoju zawodowego pracowników przez udzielanie porad zawodowych,
- udzielanie pomocy osobom zwalnianym w ramach zwolnień monitorowanych.

Klienci/grupa docelowa

- Osoby niezarejestrowane w powiatowym urzędzie pracy.
- Osoby bezrobotne i poszukujące pracy.
- Pracodawcy i pracownicy.

Kontrola administracyjna/ odpowiedzialność

Wojewoda/Samorząd Powiatowy/Starosta Powiatu.

Inne informacje

www.psz.praca.gov.pl

- Wojewódzkie Urzędy Pracy (WUP) (16)
  - w ramach Wojewódzkich Urzędów Pracy działają Centra Informacji i Planowania Kariery Zawodowej (51)

Realizowane działania doradcze

Centra Informacji i Planowania Kariery Zawodowej Wojewódzkich Urzędów Pracy świadczą następujące usługi w zakresie poradnictwa zawodowego i informacji zawodowej:

- wspomagają powiatowe urzędy pracy w prowadzeniu poradnictwa zawodowego i informacji zawodowej poprzez świadczenie wyspecjalizowanych usług w zakresie planowania kariery zawodowej, w tym z wykorzystaniem systemów teleinformatycznych,
- prowadzą zajęcia aktywizacyjne,
- współdziałają z powiatowymi urzędami pracy w opracowywaniu i realizowaniu Indywidualnych Planów Działania,
- we współpracy z powiatowymi urzędami pracy opracowują i aktualizują informacje zawodowe oraz inne zasoby informacji pomocne w aktywnym poszukiwaniu pracy i upowszechniają je na terenie województwa,
- udzielają informacji o usługach i zakresie pomocy świadczonej przez urzędy pracy w ramach poradnictwa zawodowego i informacji zawodowej oraz pomocy w aktywnym poszukiwaniu pracy,
- świadczą poradnictwo zawodowe i informację zawodową na rzecz pracodawców oraz wspomagają

powiatowe urzędy pracy w tym zakresie,

- w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw pracy opracowują i aktualizują informacje zawodowe oraz inne zasoby informacji o charakterze ogólnokrajowym pomocne w aktywnym poszukiwaniu pracy.

Klienci/grupa docelowa

- Osoby bezrobotne i poszukujące pracy oraz osoby powyżej 18 roku życia niezarejestrowane w powiatowym urzędzie pracy.
- Pracodawcy.

Kontrola administracyjna/ odpowiedzialność

Samorząd Wojewódzki/Marszałek Województwa.

Inne informacje

www.psz.praca.gov.pl

- Ochotnicze Hufce Pracy (OHP)
Jednostki zajmujące się poradnictwem zawodowym to:
  - Mobilne Centra Informacji Zawodowej (49),
  - Młodzieżowe Centra Kariery (99),
  - Kluby pracy (106),
  - Centralny Ośrodek Metodyczny Informacji Zawodowej OHP.

Realizowane działania doradcze

Usługi świadczone w jednostkach OHP to:

- udzielanie porad indywidualnych i grupowych,
- udzielanie informacji zawodowych,
- przygotowanie do wejścia na rynek pracy oraz przygotowanie do samozatrudnienia,
- organizowanie warsztatów nt. sposobów poszukiwania pracy,
- udzielanie porad indywidualnych,
- koordynacja i prowadzenie działalności o charakterze metodyczno-wdrożeniowym w zakresie poradnictwa zawodowego i informacji zawodowej.

Klienci/grupa docelowa

- Młodzież w wieku 15-25 lat, absolwenci szkół ponadgimnazjalnych i wyższych uczelni, w szczególności młodzież zagrożona wykluczeniem społecznym.
- Doradcy zawodowi zatrudnieni w jednostkach OHP.

Kontrola administracyjna/ odpowiedzialność

Strukturami OHP kieruje Komendant Główny.

Nadzór nad OHP sprawuje Minister Pracy i Polityki Społecznej.

Inne informacje

www.ohp.pl

Poradnictwo zawodowe w resorcie obrony narodowej

- Centralny Ośrodek Aktywizacji Zawodowej oraz Ośrodki Aktywizacji Zawodowej (7): Bydgoszcz, Gdynia, Kraków, Lublin, Olsztyn, Szczecin i Wrocław

Realizowane działania doradcze

W Ośrodkach Aktywizacji Zawodowej świadczone są następujące usługi:

- udzielanie porad indywidualnych i grupowych,
- udzielanie informacji zawodowych,
- przekwalifikowanie,
- przygotowanie do wejścia na cywilny rynek pracy,
- pomoc w znalezieniu zatrudnienia na cywilnym rynku pracy,
- prowadzenie zajęć aktywizacyjnych,
- współpraca z instytucjami rynku pracy,
- współpraca z pracodawcami.

Klienci/grupa docelowa

- Żołnierze zawodowi przed zwolnieniem z zawodowej służby wojskowej.
- Byli żołnierze zawodowi.
- Małżonek oraz dzieci pozostające na utrzymaniu żołnierza, który zaginął lub poniósł śmierć w związku z wykonywaniem zadań służbowych.

Kontrola administracyjna/ odpowiedzialność

Ministerstwo Obrony Narodowej.

Inne informacje

www.mon.gov.pl

Sektor niepubliczny

- Agencje poradnictwa zawodowego

Realizowane działania doradcze

Do zadań agencji w zakresie poradnictwa zawodowego należy:

- udzielanie pomocy w wyborze odpowiedniego zawodu i miejsca zatrudnienia,
- udzielanie informacji niezbędnych do podejmowania decyzji zawodowych,
- organizowanie i prowadzenie grupowych porad zawodowych oraz zajęć aktywizujących w zakresie pomocy w aktywnym poszukiwaniu pracy,
- udzielanie pracodawcom pomocy w doborze kandydatów do pracy, w szczególności udzielanie informacji i doradztwo w tym zakresie.

Klienci/grupa docelowa

Wszyscy zainteresowani.

Kontrola administracyjna/ odpowiedzialność

Państwowa Inspekcja Pracy – kontrola kompleksowa, Marszałek województwa – kontrola warunków prowadzenia działalności.

Inne informacje

Marszałkowie województw prowadzą rejestry agencji poradnictwa zawodowego.

1.4 Kształcenie doradców zawodowych

- Na potrzeby resortu edukacji:
Aby zostać szkolnym doradcą zawodowym wymagane jest ukończenie studiów magisterskich albo studiów wyższych zawodowych (licencjat) lub podyplomowych w zakresie doradztwa zawodowego oraz posiadanie przygotowania pedagogicznego (rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 7 września 2004 r. w sprawie standardów kształcenia nauczycieli oraz rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 10 września 2002 r. w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli oraz określenia szkół i wypadków, w których można zatrudnić nauczycieli niemających wyższego wykształcenia lub ukończonego zakładu kształcenia nauczycieli).
- Na potrzeby resortu pracy:
W resorcie pracy funkcjonuje system licencjonowania doradców zawodowych. Szczegółowe informacje zawarte są w rozporządzeniu Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 20 października 2004 r. w sprawie trybu nadawania licencji zawodowych pośrednika pracy i doradcy zawodowego (Dz.U. z 2004 r. Nr 238, poz. 2393). Doradcy zawodowi w resorcie pracy posiadają wyższe wykształcenie.
Szkoły wyższe prowadzące kierunek, na którym kształceni są przyszli doradcy zawodowi, to zazwyczaj uczelnie o różnych profilach, ale programy kształcenia doradców najczęściej realizowane są na kierunkach pedagogicznych lub psychologicznych. Istnieją następujące formy kształcenia doradców zawodowych na poziomie akademickim:

3-letnie licencjackie studia pedagogiczne (dzienne, zaoczne)

3-letnie licencjackie studia pedagogiczne (dzienne, zaoczne) w ramach specjalności na studiach pedagogicznych licencjackich z możliwością kontynuacji nauki na uzupełniających studiach magisterskich w zakresie doradztwa zawodowego.

Wymagania wstępne

- Dla osób z nową maturą – konkurs świadectw, pod uwagę brana jest liczba punktów uzyskanych podczas egzaminu maturalnego.
- Dla osób ze starą maturą – egzamin wstępny, którego warunki ustala uczelnia.

Główne treści

Studenci pedagogiki w ramach specjalności doradztwo zawodowe są przygotowani do pełnienia funkcji doradcy zawodowego, do pomagania wszystkim grupom wiekowym lub zawodowym w podjęciu trafnej decyzji dotyczącej wyboru zawodu oraz w osiągnięciu jak najlepszego poziomu dostosowania zawodowego. Absolwent posiada m.in. umiejętność posługiwania się warsztatem diagnostycznym i kierowania do specjalistycznych ośrodków szkoleniowych. Rozległa wiedza zdobyta w ramach tej specjalności pozwala na podjęcie zatrudnienia w poradniach psychologiczno-pedagogicznych, ośrodkach pomocy społecznej, firmach doradztwa personalnego, a także szkołach.

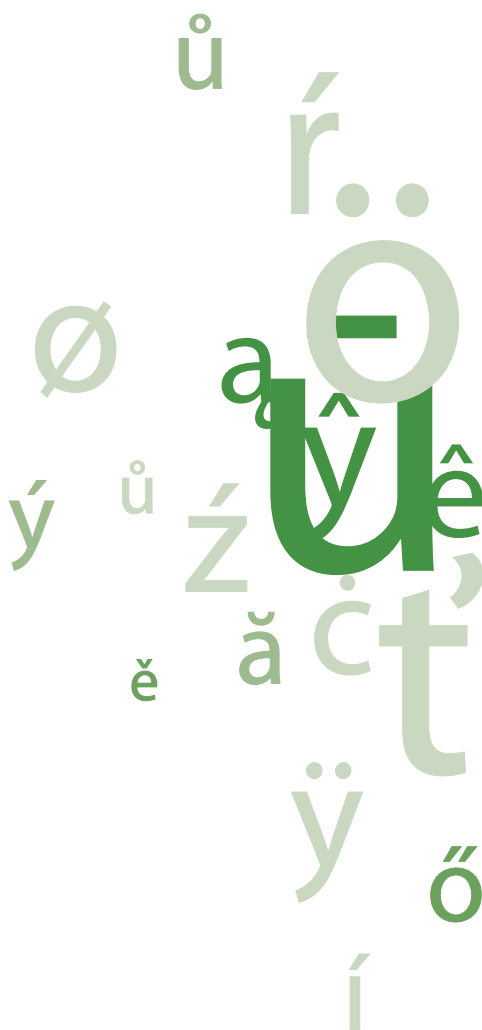
Okres trwania

3 lata.

Institucje oferujące ten typ kształcenia wraz z danymi kontaktowymi

- Akademia Pedagogiki Specjalnej im. M. Grzegorzewskiej (specjalizacja w ramach studiów na kierunku pedagogika) www.aps.edu.pl/index.php?md=335#1
- Akademia im. J. Długosza w Częstochowie (specjalizacja w ramach studiów na kierunku pedagogika) www.wp.ajd.czest.pl
- Akademia Bydgoska im. Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy (Wydział Pedagogiki i Psychologii, specjalizacja w ramach studiów na kierunku pedagogika) www.ukw.edu.pl
- Gdańska Wyższa Szkoła Humanistyczna (Wydział Pedagogiki) www.gwsh.gda.pl
- Dolnośląska Szkoła Wyższa Edukacji TWP we Wrocławiu www.ikunise.dsw.edu.pl
- Wyższa Szkoła Nauk Społecznych w Lublinie (specjalizacja w ramach studiów na kierunku pedagogika) www.wsns.lublin.pl

- Uniwersytet im. A. Mickiewicza w Poznaniu (Wydział Studiów Edukacyjnych) www.amu.edu.pl/index.php?linkid=3521

2-letnie magisterskie uzupełniające studia pedagogiczne (dzienne, zaoczne)

Wymagania wstępne

- Warunek konieczny to posiadanie tytułu licencjata; dodatkowo może zostać przeprowadzony egzamin wstępny, którego warunki ustala uczelnia.

Okres trwania

2 lata.

Instytucje oferujące ten typ kształcenia wraz z danymi kontaktowymi

- Akademia Pedagogiki Specjalnej im. M. Grzegorzewskiej (specjalizacja w ramach studiów na kierunku pedagogika)
www.aps.edu.pl/index.php?md=335#1
- Akademia im. J. Długosza w Częstochowie (specjalizacja w ramach studiów na kierunku pedagogika)
www.wp.ajd.czyst.pl
- Akademia Bydgoska im. Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy (Wydział Pedagogiki i Psychologii, specjalizacja w ramach studiów na kierunku pedagogika)
www.ukw.edu.pl
- Uniwersytet im. A. Mickiewicza w Poznaniu (Wydział Studiów Edukacyjnych)
www.amu.edu.pl/index.php?linkid=3521

Magisterskie jednolite studia
psychologiczne, specjalność:
psychologia doradztwa
zawodowego
(dienne, wieczorowe)

Wymagania wstępne

- Dla osób z nową maturą – konkurs świadectw, pod uwagę brana jest liczba punktów uzyskanych podczas egzaminu maturalnego.
- Dla osób ze starą maturą – egzamin wstępny, którego warunki ustala uczelnia.

Główne treści

Plan studiów obejmuje dziesięć semestrów jednolitych studiów magisterskich. Minimalna liczba punktów potrzebna do zaliczenia studiów wynosi 300 punktów ECTS.

Okres trwania

5 lat.

Instytucje oferujące ten typ kształcenia
wraz z danymi kontaktowymi

- Uniwersytet Łódzki
(specjalizacja w ramach studiów
na kierunku psychologia)
www.psych.uni.lodz.pl

Studia podyplomowe z zakresu doradztwa zawodowego dla osób z wykształceniem wyższym nie psychologicznym

Wymagania wstępne

- Posiadanie dyplomu ukończenia studiów wyższych.

Główne treści

Studia trwają trzy semestry. Główne przedmioty realizowane w toku studiów to:

- Psychologia pracy
- Analiza rynku pracy
- Rynek pracy w Unii Europejskiej
- Podstawy prawa pracy
- Orientacja i poradnictwo zawodowe w urzędach pracy
- Orientacja i poradnictwo zawodowe w systemie oświaty
- Socjologiczne aspekty poradnictwa zawodowego
- Metody i formy walki z bezrobociem
- Poradnictwo zawodowe dla osób niepełnosprawnych
- Ewaluacja pracy doradcy zawodowego
- Diagnoza psychologiczna w poradnictwie zawodowym
- Etyczne aspekty poradnictwa zawodowego
- Poradnictwo zawodowe w Unii Europejskiej
- Komunikacja interpersonalna w poradnictwie zawodowym
- Przygotowanie do rekrutacji i selekcji pracowników

- Informatyczna baza danych doradcy zawodowego
- Seminarium dyplomowe

Okres trwania

1,5 roku.

Instytucje oferujące ten typ kształcenia wraz z danymi kontaktowymi

- Uniwersytet Warszawski (Wydział Psychologii; Doradztwo i Planowanie Karier Osób Niepełnosprawnych) www.podyplomowe.psychologia.pl
- Wyższa Szkoła Nauk Społecznych w Lublinie www.wsns.lublin.pl
- Szkoła Główna Handlowa w Warszawie (Katedra Rozwoju Kapitału Ludzkiego) www.sgh.com.pl
- Akademia Pedagogiczna im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie (Wydział Pedagogiczny: Katedra Historii Oświaty i Wychowania) www.ap.krakow.pl
- Uniwersytet Łódzki (Wydział Nauk o Wychowaniu) www.psych.uni.lodz.pl
- Akademia im. J. Długosza w Częstochowie www.wp.ajd.czyst.pl

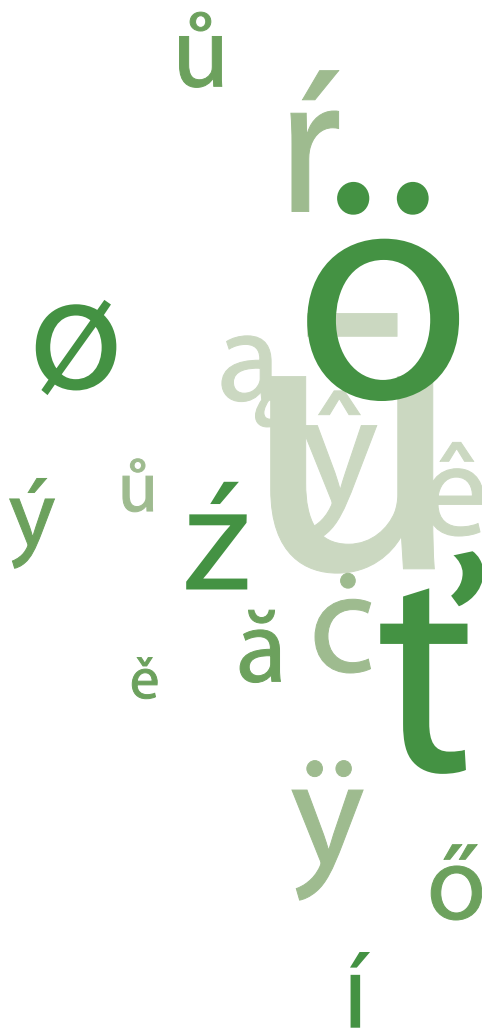
- Dolnośląska Szkoła Wyższa Edukacji TWP we Wrocławiu
www.ikunise.dsw.edu.pl
- Wyższa Szkoła Pedagogiczna TWP w Warszawie
(Wydział Zamiejscowy w Lublinie)
www.wsptwp.eu
- Społeczna Wyższa Szkoła Przedsiębiorczości i Zarządzania SOP w Łodzi
www.rekrutacja.swspiz.pl
- Wyższa Szkoła Humanistyczna w Lesznie
www.wsh-leszno.pl
- Wyższa Szkoła Humanistyczno-Ekonomiczna w Łodzi
www.ckp.wshe.lodz.pl/index.php?dz=3
- Państwowa Wyższa Szkoła Wschodnioeuropejska w Przemyślu
www.pwsw.pl
- Wyższa Szkoła Administracji w Bielsku-Białej
www.wsa.bielsko.pl
- Wyższa Szkoła Humanistyczno-Ekonomiczna we Włocławku
www.wshe.pl/nauka/studia-podyplomowe
- Szkoła Wyższa im. Pawła Włodkowica w Płocku
www.wlodkowic.pl
- Wyższa Szkoła Zarządzania Personalem w Warszawie
www.wszp.edu.pl
- Uniwersytet im. A. Mickiewicza w Poznaniu
(Instytut Psychologii,
Wydział Nauk Społecznych)
www.amu.edu.pl/index.php?linkid=1144
- Uniwersytet im. A. Mickiewicza w Poznaniu
(Wydział Studiów Edukacyjnych)
www.wse.amu.edu.pl
- Wyższa Szkoła Nauk Humanistycznych i Dziennikarstwa w Poznaniu
www.wshnid.pl/content/view/479/369
- Politechnika Śląska w Gliwicach
(Katedra Stosowanych Nauk Społecznych,
Wydział Organizacji i Zarządzania)
www.roz2.polsl.pl
- Śląska Wyższa Szkoła Zarządzania im. gen. Jerzego Ziętka w Katowicach
www.swsz.katowice.pl
- Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie
www.nowa.uek.krakow.pl/pl/uczelnia/universytet.html
- Krakowska Szkoła Biznesu
www.spiz.ae.krakow.pl/index.php?a=pages&id=27
- Górnośląska Wyższa Szkoła Handlowa im. Wojciecha Korfańtego (Wydział Zarządzania)
www.gwsh.pl/studia_podyplomowe.php?id=1

- Wyższa Szkoła Biznesu w Gorzowie Wlkp.
www.wsb.gorzow.pl
- Politechnika Poznańska (Wydział Informatyki i Zarządzania)
www.put.poznan.pl
- Politechnika Krakowska im. Tadeusza Kościuszki (Centrum Pedagogiki i Psychologii)
www.cpip.pk.edu.pl
- Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie (Wydział Nauk Społecznych i Sztuki)
www.uwm.edu.pl
- Wyższa Szkoła Menedżerska w Warszawie
www.kaweczynska.pl
- Uniwersytet Zielonogórski (Wydział Mechaniczny)
www.wm.uz.zgora.pl
- Gdańska Wyższa Szkoła Humanistyczna (Wydział Pedagogiki)
www.gwsh.gda.pl
- Wyższa Szkoła Administracji Publicznej w Białymstoku
www.wsap.edu.pl
- Wyższa Szkoła Humanistyczno-Ekonomiczna w Łodzi
Centrum Kształcenia Podyplomowego
www.ckp.wshe.lodz.pl
- Wyższa Szkoła Zarządzania „Edukacja” we Wrocławiu
www.edukacja.wroc.pl
- Uniwersytet Opolski
www.sdz2.uni.opole.pl
- Uniwersytet Wrocławski
Centrum Edukacji Nauczycielskiej
www.cen.uni.wroc.pl
- Wyższa Szkoła Społeczno-Ekonomiczna w Gdańsku
Centrum Kształcenia Zawodowego i Podyplomowego
www.wsse.edu.pl
- Elbląska Uczelnia Humanistyczno-Ekonomiczna
www.euh-e.edu.pl
- Wyższa Szkoła Biznesu w Dąbrowie Górniczej
www.wsb.edu.pl
- Szkoła Zarządzania Uniwersytetu Śląskiego w Chorzowie
www.sz.us.edu.pl
- Olsztyńska Wyższa Szkoła
www.owsiiz.edu.pl
- Wyższa Szkoła Ekonomiczno-Humanistyczna
www.wsehsk.home.pl
- Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa
www.pwsz.bialapodlaska.pl

1.5 Normy etyczne w pracy doradców zawodowych

W Polsce nie obowiązuje jeden kanon norm etycznych uregulowany aktem prawnym. Zarząd Główny Stowarzyszenia Doradców Szkolnych i Zawodowych RP w dniu 10 czerwca 2005 r. przyjął normy etyczne zatwierdzone przez Zgromadzenie Generalne IAEEVG. Zagadnienia etyki w działaniach doradcy zawodowego są szeroko dyskutowane zarówno przez praktyków, jak i teoretyków; jednak nie został jeszcze opracowany kodeks postępowania etycznego doradcy zawodowego.

1.6 Krajowe organizacje doradcze, stowarzyszenia i centra informacji

Stowarzyszenie Doradców Szkolnych i Zawodowych RP

Opis

Stowarzyszenie Doradców Szkolnych i Zawodowych RP jest organizacją społeczną o charakterze pozarządowym. Swoją działalność merytoryczną rozpoczęło w 1991 r. Założycielami Stowarzyszenia byli psychologowie i pedagodzy zatrudnieni w poradniach psychologiczno-pedagogicznych oraz w urzędach pracy.

Stowarzyszenie jako organizacja non-profit zajmująca się problematyką orientacji i poradnictwa zawodowego pragnie aktywnie uczestniczyć w nurcie przemian, kształtując i oddziałując na rozwój zasobów ludzkich.

Członkami Stowarzyszenia są specjaliści zajmujący się tematyką poradnictwa zawodowego z różnych instytucji i resortów (doradcy zawodowi, doradcy szkolni, doradcy pracy, psychologowie, pedagodzy, socjologowie oraz nauczyciele akademicy).

Krótki opis działalności

- Integracja osób zajmujących się poradnictwem zawodowym i edukacyjnym realizowanym w różnych resortach.
- Podejmowanie działań na rzecz propagowania i doskonalenia systemu orientacji i poradnictwa zawodowego oraz skutecznej polityki zatrudnienia.

- Wymiana doświadczeń pomiędzy specjalistami zajmującymi się problematyką poradnictwa zawodowego w Polsce i w innych krajach.
- Inicjowanie i podejmowanie działalności na rzecz osób niepełnosprawnych oraz należących do grup dyskryminowanych i wykluczonych społecznie.
- Działania na rzecz promocji zatrudnienia, aktywizacji i mobilności zawodowej oraz działalności wspomagającej rozwój gospodarczy, w tym rozwój przedsiębiorczości.
- Działania na rzecz wykorzystania nowoczesnych technologii teleinformatycznych w aktywizacji zawodowej i społecznej, w obszarze edukacji i zatrudnienia.
- Działania na rzecz integracji doradców z państw europejskich oraz rozwijanie kontaktów i współpracy międzynarodowej.

Dane kontaktowe

Pl. Dworcowy 3a lok. X
82-300 Elbląg
tel. (48 55) 233 77 88
fax (48 55) 233 77 88
www.sdsiz.pl

Narodowe Forum Doradztwa Kariery

Opis

Narodowe Forum Doradztwa Kariery jest stowarzyszeniem zrzeszającym doradców zawodowych, osoby związane z poradnictwem oraz instytucje rynku pracy i inne organizacje, zajmujące się doradztwem kariery w Polsce.

Krótki opis działalności

- Inspirowanie rozwoju poradnictwa zawodowego na przestrzeni życia.
- Wspieranie działań służących integracji poradnictwa zawodowego oraz tworzenie klimatu dla rozwoju niepublicznego i transnarodowego poradnictwa zawodowego.
- Identyfikacja potrzeb i narodowych priorytetów w zakresie poradnictwa zawodowego.

- Prezentowanie stanowisk doradców zawodowych dotyczących istotnych kwestii poradnictwa zawodowego.
- Promowanie wysokiej jakości usług poradnictwa zawodowego.
- Wymiana doświadczeń i integracja kadry zajmującej się problematyką poradnictwa zawodowego.
- Rozszerzanie współpracy polskich doradców zawodowych z doradcami zawodowymi z innych krajów Unii Europejskiej.

Dane kontaktowe

ul. Karmelicka 32
31-128 Kraków
tel. (48 12) 633 08 53
fax (48 12) 633 09 21
www.doradztwokariery.pl

Description
of guidance system
in Poland

2

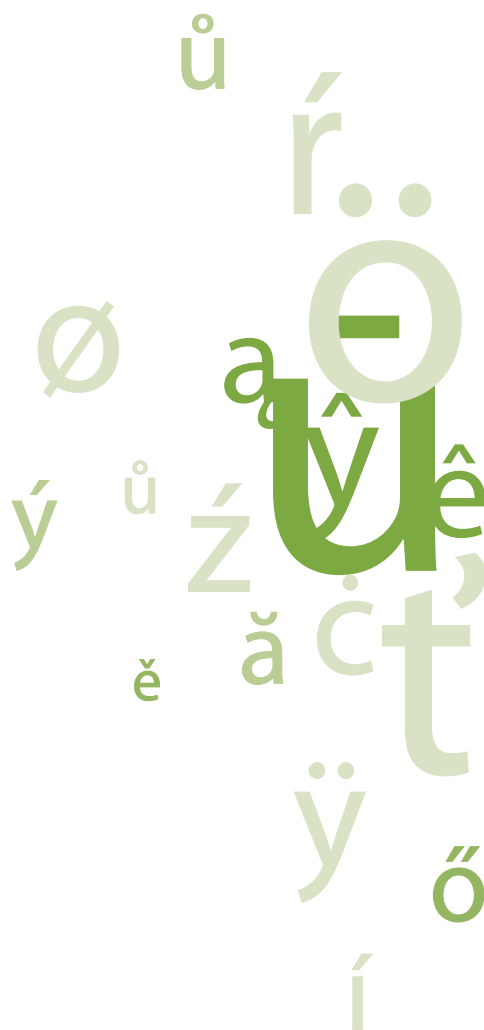
2.1 Brief characteristics of the vocational guidance system in Poland

Vocational guidance in Poland is carried out within institutions of three ministries as well as in the non-public sector.

The following ministries are responsible for vocational guidance:

- › domain of education – Ministry of National Education – vocational guidance for children and studying youth.
- › domain of labour – Ministry of Labour and Social Policy – vocational guidance for adults and for youth, in particular for youth at risk of social exclusion. Department of Labour Market is responsible for all matters related to vocational guidance and information.
- › domain of national defence – Ministry of National Defence – vocational guidance for professional soldiers and former professional soldiers. The Social Affairs Department is responsible for matters relating to supervision and organisation of personnel reconversion in the Ministry of National Defence.

In the non-public sector there are vocational guidance agencies and non-governmental organisations and associations which include vocational guidance in their action programmes. Many educational institutions, such as the Lifelong Learning Centres and Vocational Education Centres employ vocational counsellors who help students to select the appropriate training course.

Domain of education Ministry of National Education

Ministry of National Education is responsible for vocational guidance system in the educational sector, dealing with matters relating to vocational guidance and psychological and pedagogical assistance.

The main task of the education system with regard to vocational guidance is to provide students with professional assistance which enables them to choose further course of education and/or vocation in a well-considered manner, and thus increases accuracy of educational and vocational decisions, as well as to provide students with access to information about educational trends and opportunities and about the labour market.

All acts of law drawn up since the beginning of transformation in Poland governing matters related to education, counteracting unemployment, employment and labour market institutions, include provisions relating to vocational guidance.

The Act on school education and executive regulations to that Act regulate the method of providing guidance at schools and educational institutions. The Act stipulates that the education system ensures in particular preparation of students to choose future vocation and course of education. Weekly mandatory number of teaching hours for vocational counsellors conducting activities relating to selection of course of education and vocation in

order to support students in making education- and profession-related decisions is specified by the school's governing body (local self-government unit). Schools are obliged to create intraschool vocational guidance systems at lower secondary schools (*gimnazja*), general secondary schools (*licea ogólnokształcące*), technical secondary schools (*technika*) and basic vocational schools (*zasadnicze szkoły zawodowe*). The tasks pertaining to vocational guidance and information are implemented with the use of active work methods.

To ensure high quality of vocational counsellors' services, the necessary qualifications of a teacher-vocational counsellor have been specified in the Ordinance of the Minister of National Education of 12 March 2009 on the detailed requirements concerning teacher qualifications and on the definition of schools and cases when teacher with no higher education degrees or teaching qualifications can be employed. Depending on the school or institution type, first (B.A.) or second (M.A.) degree studies in vocational counselling or first (B.A.) or second (M.A.) degree studies of any kind and postgraduate studies in vocational counselling, and having pedagogic preparation are required.

Domain of labour Ministry of Labour and Social Policy

Vocational guidance services are one of the four basic labour market services provided by public employment services. Labour market services are provided in accordance with standards of labour market services. The tasks of the minister competent for labour that pertain to development of vocational guidance and information services include e.g. creation, recommendation and dissemination of information tools, methods and resources with regard to vocational guidance. The system of licenses for vocational counsellors employed in labour offices was created in order to improve their services relating to vocational guidance and information. The Ministry of Labour supports the institutions providing vocational guidance services in Poland through supplying methods, tools and publications relating to vocational guidance, and triggers creation of new units e.g. through financial grants. These measures are reflected in legislation e.g. by the fact that the legal basis for operations of such institutions as the Voluntary Labour Corps, Academic Career Services and non-public vocational guidance agencies is provided for in the Act on employment promotion and labour market institutions.

Vocational guidance and information services under public employment services are provided in labour offices: at the poviát level, in poviát labour offices (341), and at the voivodeship level, in Information and Career Planning Centres at the Voivodeship Labour Offices (51).

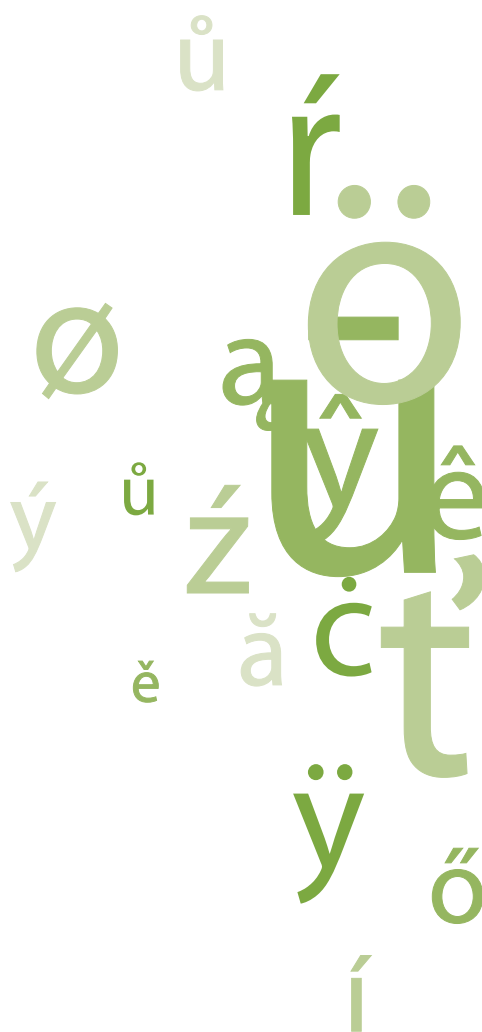
The Voluntary Labour Corps are a state budget unit performing state tasks for youth over 15 years of age and for the unemployed up to 25 years of age, e.g. with regard to employment and combating marginalisation and social exclusion. The organisational structure of the VLC comprises units providing vocational guidance services: Mobile Vocational Information Centres (49), Youth Career Centres (99) and Job Clubs (106). Moreover, VLC structures include National Methodological Centre of Careers Information, which carries out methodological and implementation activity relating to vocational guidance and information.

Vocational guidance agencies are units providing vocational guidance services in the form of business activity.

Academic Career Services (approximately 200) are units supporting professional activation of students and graduates, managed by universities or student organisations.

Domain of national defence Ministry of National Defence

The core of reconversion of the Polish Armed Forces is a set of legally standardised projects addressed at soldiers being discharged and already discharged from professional military service, aimed at their preparation for taking up jobs or to launch their own business activity. Personnel reconversion system functions on the basis of specialised institutions, so-called Professional Activation Centres, seated in eight cities. In Warsaw, it is the task of the National Professional Activation Centre.

2.2 Acts of law regulating vocational guidance in Poland

The main act of law governing organisation and support of vocational guidance by public authorities is the Constitution of the Republic of Poland of 2 April 1997 (Dz.U. of 1997 No. 78, item 483).

Respective ministries issue acts of law regulating vocational guidance services in their subordinated institutions.

Acts of law regulating matters relating to vocational guidance in the domain of education:

- › the Act of 7 September 1991 on school education (cons. Dz.U. of 2004 No. 256, item 2572 as amended),
- › the Act of 26 January 1982 – Teachers’ Charter (Dz.U. of 1997 No. 56, item 357 as amended),
- › the Ordinance of the Minister of National Education of 21 May 2001 on framework statutes of public kindergartens and public schools (Dz.U. of 2001 No. 61, item 624),
- › the Ordinance of the Minister of National Education and Sport of 7 January 2003 on the rules of providing and organising psychological and pedagogical assistance in public kindergartens, schools and institutions (Dz.U. of 2003 No. 11, item 114),
- › the Ordinance of the Minister of National Education and Sport of 11 December 2002 on detailed rules of operation of psychological and pedagogical counselling centres, including public specialist counselling centres (Dz.U. of 2003 No. 5, item 46),
- › the Ordinance of the Minister of National Education of 12 March 2009 on the detailed requirements concerning

teacher qualifications and on the definition of schools and cases when teacher with no higher education degrees or teaching qualifications can be employed (Dz.U. of 2009 No. 50, item 400).

Acts of law regulating matters relating to vocational guidance in the domain of labour and labour market institutions:

- › the Act of 20 April 2004 on employment promotion and labour market institutions (cons. Dz.U. of 2008 No. 69, item 415 as amended),
- › the Ordinance of the Minister of Labour and Social Policy of 2 March 2007 on standards of labour market services (Dz.U. of 2007 No. 47, item 314),
- › the Ordinance of the Minister of Labour and Social Policy of 2 March 2007 on detailed conditions for providing labour market services by public employment services (Dz.U. of 2007 No. 47, item 315),
- › the Ordinance of the Minister of Economy and Labour of 20 October 2004 on procedure for granting professional licenses of employment agent and vocational counsellor (Dz.U. of 2004 No. 238, item 2393),
- › the Ordinance of the Minister of Economy and Labour of 30 December 2004 on detailed tasks and organisation of the Voluntary Labour Corps (Dz.U. of 2005 No. 6, item 41),
- › the Ordinance of the Minister of Labour and Social Policy of 14 October 2008 on adaptation period and aptitude test in the course of proceedings aimed at recognition of qualifications for performing the profession of

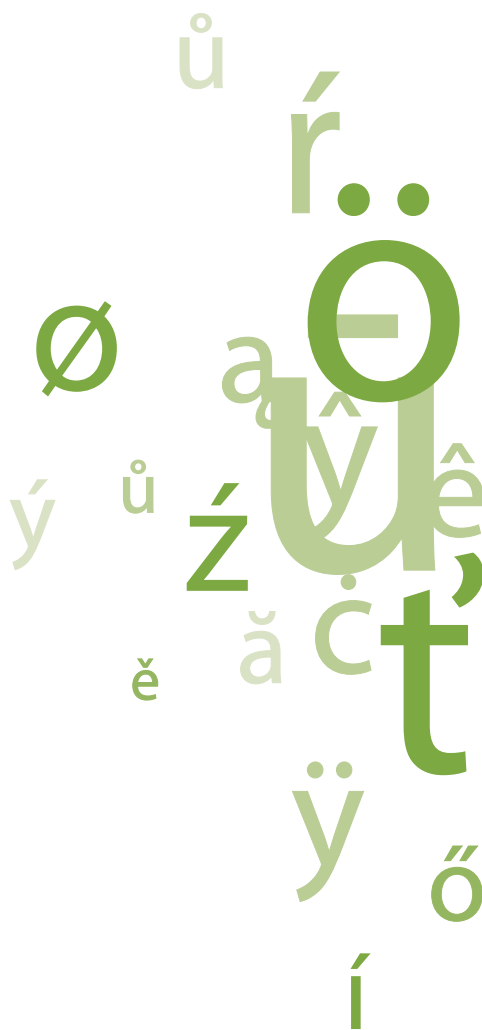
employment agent and vocational counsellor (Dz.U. of 2008 No. 185, item 1148).

Acts of law regulating matters relating to vocational guidance in the domain of national defence:

- the Act of 11 September 2003 on military service for professional soldiers (Dz.U. of 2003 No. 179, item 1750 as amended),
- the Act of 21 November 1967 on the common obligation to defend the Republic of Poland (cons. Dz.U. of 2004 No. 241, item 2416 as amended),
- the Act of 10 June 2010 amending the Act on proceeds due in the case of accidents and diseases relating to military service, and certain other acts of law (Dz.U. of 2010 No. 113, item 745),
- the Ordinance of the Minister of National Defence of 30 April 2010 on assistance relating to vocational counselling, vocational retraining, employment agency and work practices (Dz.U. of 2010 No. 87, item 566).

Acts of law regulating matters relating to vocational guidance in vocational guidance agencies:

- the Act of 20 April 2004 on employment promotion and labour market institutions (cons. Dz.U. of 2008 No. 69, item 415 as amended),
- the Ordinance of the Minister of Labour and Social Policy of 26 January 2009 on employment agencies (Dz.U. of 2009 No. 17, item 91).

2.3 National system of vocational guidance

Vocational guidance in the domain of education

- › Psychological and pedagogical counselling centres (560)

Counselling activities

Counselling centres provide psychological and pedagogical assistance to students, as well as to their parents and teachers, including e.g. vocational guidance addressed to children, youth and parents. The main activities carried out by the centres include:

- gathering and providing access to educational and vocational information,
- diagnosing intellectual capacity, skills, vocational interests and preferences with the use of various measurement tools, paper and instrumental tests,
- issuing opinions for upper secondary schools in the case of candidates with health problems,
- issuing opinions on the need for special education of disabled students applying to general, special and integrated upper secondary schools,
- activities addressed to groups of students at different levels of education, including lectures, workshops, surveys regarding selection of school and vocation,
- activities addressed to parents, including counselling, consultations and lectures.

Clients/target group

Children and youth until completion of school education, as well as parents and teachers.

Administrative control/liability

Psychological and pedagogical counselling centres are educational institutions operating under the system of education. Running and financing of their operations is the obligation of local self-government units at the poviats level. Psychological and pedagogical counselling centres are supervised by the Educational Superintendent.

Other information

Services are provided free of charge on a facultative basis.

- › Vocational counsellors and teachers planning and implementing tasks relating to educational and vocational counselling at schools or institutions

Counselling activities

Schools and educational institutions may employ vocational counsellors. The tasks of vocational counsellors and teachers performing their tasks include e.g.:

- systematic diagnosing of the students' need for educational and vocational information, as well as for assistance in planning further education and career,
- gathering, updating and providing access to educational and vocational information relevant for respective levels of education,
- providing students and parents with individual consultations,
- conducting activities that prepare students for planning career and taking up vocation in a well-considered manner,
- coordination of information and counselling activity carried out by the school or institution,
- cooperation with other teachers in creating and ensuring continuity of actions regarding vocational counselling.

Clients/target group

Children and youth until completion of school education, as well as parents and teachers.

Administrative control/liability

Vocational counsellors working at schools are controlled by school headmasters.

The Educational Superintendent controls progress of implementation of the intraschool vocational guidance system.

- › Guidance at lower and upper secondary schools

Counselling activities

- Systematic diagnosing of the students' need for educational and vocational information, as well as for assistance in planning further education and career,
- gathering, updating and providing access to educational and vocational information relevant for respective levels of education,
- providing stakeholders (students, parents, teachers) with additional sources of information at the regional, national, European and global level, concerning the labour market, development trends in professions and employment, use of skills in future vocational tasks, institutions and organisations supporting disabled persons in their everyday and professional life, alternative educational opportunities for students with emotional disturbance and for socially maladjusted students, and European Union educational programmes,
- providing students and parents with individual consultations,
- conducting group activities that prepare students for planning career and taking up vocation in a well-considered manner,
- coordination of information and counselling activity carried out by the school,
- referring them to specialists: vocational counsellors at psychological

and pedagogical counselling centres and labour offices, doctors etc.,

- supporting parents and teachers in counselling activities through organisation of training and information meetings, providing information and materials for work with students etc.,
- cooperation with the teaching staff in creating and ensuring continuity of actions regarding the intraschool vocational counselling system and implementation of tasks that prepare students to choose their career path, provided for in the school's curriculum,
- cooperation with institutions supporting the intraschool vocational counselling system: educational superintendent s' offices, Information and Career Planning Centres at the Voivodeship Labour Offices, psychological and pedagogical counselling centres, poviats labour offices, representatives of employers' organisations etc.

Clients/target group

Children and youth until completion of school education, as well as parents and teachers.

Administrative control/liability

Vocational counsellors working at schools are controlled by school headmasters. The Educational Superintendent controls progress of implementation of the intraschool vocational guidance system.

- School Career Centres (*Szkolne Ośrodki Kariery*)

Counselling activities

Certain schools offer the so-called School Career Centres (*Szkolne Ośrodki Kariery*, SzOK).

They implement the following tasks:

- conducting courses on vocational qualifications,
- informing on health requirements and contraindications in specific industries and at specific positions,
- group diagnosing of important skills in professional life,
- providing information about the local and regional labour market,
- providing assistance in preparation of application documents,
- lectures and workshops on interpersonal skills,
- informing on recognition of education in Poland and abroad.

Clients/target group

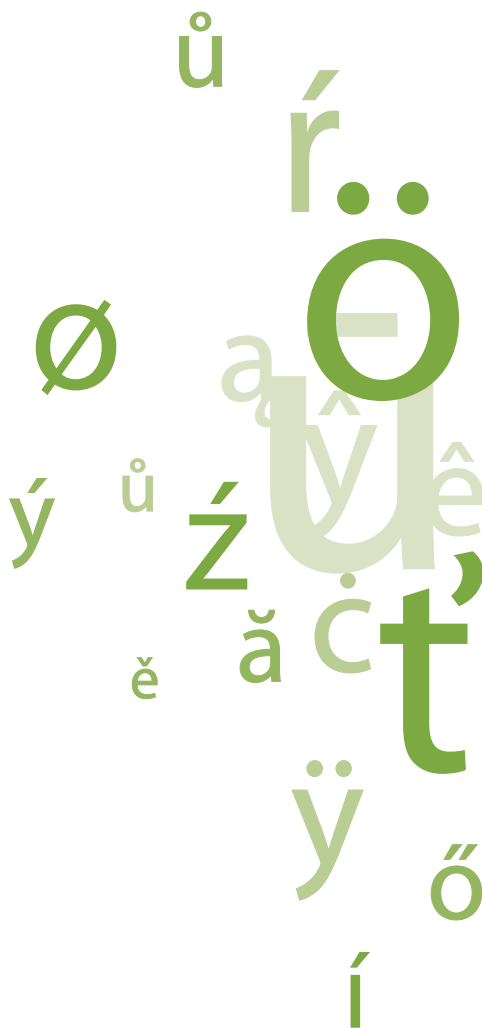
Children and youth until completion of school education, as well as parents and teachers.

Administrative control/liability

Vocational counsellors working at schools are controlled by school headmasters.

Other information

School Career Centres have been created mostly in years 2003-2005 under grants provided by the Ministry of Labour and Social Policy.

- › Vocational guidance at universities – Academic Career Services (*Akademickie Biura Karier*, approx. 200)

Counselling activities

The main tasks of Academic Career Services include:

- vocational counselling (individual and in groups),
- providing students and graduates with information about the labour market and opportunities to improve professional qualifications,
- gathering, classifying and providing access to offered jobs, internships and work practices,
- keeping a database of students and graduates interested in finding a job,
- assistance for employers in recruiting suitable candidates for vacant posts and for internships,
- assistance in active job seeking.

Assistance for students and graduates in active entering the labour market consists in:

- counselling talks,
- preparation for writing CVs and cover letters and for job interviews,
- informing on opportunities to improve or develop professional qualifications,
- presenting prospects of professional development,
- informing on developments on the local labour market,
- presenting European recruitment standards.

Initiation and maintenance of contacts with employers consist in:

- gathering information on companies and enterprises operating in Poland,
- receiving attractive job offers,
- providing recruitment and shortlisting upon employer's request,
- organising company presentations at universities,
- organising career fairs.

Clients/target group

Students and graduates of universities and employers seeking candidates to work and practice.

Administrative control/liability

Most Services operate as autonomous units of universities, appointed by way of decision of the university's senate, and reporting to its governing bodies.

Other information

The Services are not commercial institutions – they are financed mainly from universities' funds.

- › National Center for Supporting Vocational and Continuing Education (*Krajowy Ośrodek Wspierania Edukacji Zawodowej i Ustawicznej*)

Counselling activities

Guidance is provided by the Unit of Vocational Guidance, implementing the following tasks in this respect:

- training staff in the context of development of vocational guidance in the system of education,
- promotion and implementation of the concept of a school vocational counsellor,
- development of education and training programmes for school vocational counsellors,
- development and dissemination of methodological materials for vocational counsellors.

Clients/target group

Vocational counsellors in the education sector.

Administrative control/liability

Institution reporting to the Ministry of National Education.

Other information

www.koweziu.edu.pl

Vocational guidance in the domain of labour

- › Poviats Labour Offices (*Powiatowe Urzędy Pracy*, PUP) (341)

Counselling activities

Vocational guidance and information services provided by Poviats Labour Offices include:

- providing information about professions, labour market and training and educational opportunities,
- counselling with the use of standardised methods facilitating choosing vocation, retraining, taking up or changing jobs, including an analysis of professional interests and skills,
- referring to specialist psychological and medical examinations in order to issue opinion on vocational fitness for work and vocation or training,
- initiation, organisation and conducting group vocational counselling,
- assistance for employers in recruiting candidates for work from among the unemployed and job seeking persons,
- assistance for employers in supporting their professional development, as well as the professional development of their employees, through providing vocational counselling,
- providing assistance for persons dismissed under monitored dismissals.

Clients/target group

- Persons not registered in the poviat labour office.
- Unemployed and job seeking persons.
- Employers and employees.

Administrative control/liability

Voivode/Poviat self-government/Poviat Starost.

Other information

www.psz.praca.gov.pl

- Voivodeship Labour Offices (*Wojewódzkie Urzędy Pracy, WUP*) (16) – the Voivodeship Labour Offices include operations of Information and Career Planning Centres (*Centra Informacji i Planowania Kariery Zawodowej*) (51)

Counselling activities

With regard to vocational guidance and information, the Information and Career Planning Centres at the Voivodeship Labour Offices provide the following services:

- supporting poviats labour offices in providing vocational guidance and information through providing specialised career planning services, including the use of ICT systems,
- conducting activation workshops,
- cooperating with poviats labour offices in development and implementation of Individual Action Plans,
- development and updating, in cooperation with poviats labour offices, of vocational information and other information resources that are helpful in active job seeking, and their dissemination on the territory of the voivodeship,
- providing information on services and the scope of assistance provided by labour offices under vocational guidance and information, as well as assistance in active job seeking,
- providing vocational guidance and information to employers and assisting poviats labour offices in this respect,

- development and updating, in cooperation with the minister competent for labour, of vocational information and other national information resources that are helpful in active job seeking.

Clients/target group

- Unemployed and job seeking persons and persons over 18 years of age, not registered in the poviat labour office.
- Employers.

Administrative control/liability

Voivodeship self-government/Voivodeship Marshall.

Other information

www.psz.praca.gov.pl

› Voluntary Labour Corps (*Ochotnicze Hufce Pracy*, OHP)

Units in charge of vocational guidance:

- Mobile Vocational Information Centres (*Mobilne Centra Informacji Zawodowej*, 49),
- Youth Career Centres (*Młodzieżowe Centra Kariery*, 99),
- Job Clubs (*Kluby pracy*, 106),
- National Methodological Centre of Careers Information (*Centralny Ośrodek Metodyczny Informacji Zawodowej OHP*).

Counselling activities

Services provided in VLC units:

- individual and group counselling,
- providing vocational information,
- preparing for entering the labour market and preparing for self-employment,
- organising workshops on job seeking methods,
- individual counselling,
- coordinating and conducting methodological and implementation activity with regard to vocational guidance and information.

Clients/target group

- Youth aged 15-25, graduates of upper secondary schools and universities, in particular youth at risk of social exclusion.
- Vocational counsellors employed at VLC units.

Administrative control/liability

VLC are managed by the Chief Officer. VLC are supervised by the Minister of Labour and Social Policy.

Other information

www.ohp.pl

Vocational guidance in the domain of national defence

- › National Professional Activation Centre (*Centralny Ośrodek Aktywizacji Zawodowej*) and Professional Activation Centres (*Centralne Ośrodki Aktywizacji Zawodowej*) Bydgoszcz, Gdynia, Kraków, Lublin, Olsztyn, Szczecin and Wrocław

Counselling activities

Professional Activation Centres provide the following services:

- individual and group counselling,
- providing vocational information,
- retraining,
- preparing for entering the civilian labour market,
- assistance in job seeking on the civilian labour market,
- conducting activation workshops,
- cooperating with labour market institutions,
- cooperating with employers.

Clients/target group

- Professional soldiers before discharge from professional military service.
- Former professional soldiers.
- Spouses and children dependant on the soldier missing or deceased when performing their military duties.

Administrative control/liability

Ministry of National Defence.

Other information

www.mon.gov.pl

Non-public sector

› Vocational guidance agencies

Counselling activities

The tasks of a vocational guidance agency include:

- providing assistance in selection of appropriate vocation and employer,
- providing information necessary for making professional decisions,
- organising and conducting group vocational counselling and activation workshops with regard to assistance in active job seeking,
- providing assistance to employers in recruiting candidates for work, in particular providing information and counselling in this respect.

Clients/target group

All stakeholders.

Administrative control/liability

National Labour Inspectorate – comprehensive control, Voivodeship Marshall – control of conditions for conducting activity.

Other information

Voivodeship Marshals keep registers of vocational guidance agencies.

2.4 Training of vocational counsellors

- › In the domain of education:

In order to become a school vocational counsellor, it is necessary to complete master's degree studies or higher vocational studies (bachelor) or postgraduate studies on vocational counselling and to have teaching credentials (Ordinance of the Minister of National Education and Sport of 7 September 2004 on teacher training standards and the Ordinance of the Minister of National Education and Sport of 10 September 2002 on the detailed requirements concerning teacher qualifications and on the definition of schools and cases when teacher with no higher education degrees or teaching qualifications can be employed).

- › In the domain of labour:

In the domain of labour there is a system of providing licenses for vocational counsellors. Detailed information can be found in the Ordinance of the Minister of Economy and Labour of 20 October 2004 on procedure for granting professional licenses of employment agent and vocational counsellor (Dz.U. of 2004 No 238, item 2393). Vocational counsellors in the domain of labour are university graduates. Universities offering courses for future vocational counsellors are usually schools of various profiles; however, vocational counsellors training programmes are most often offered in pedagogical or psychological faculties. Training vocational counsellors at the academic level can be provided in the following forms:

3-year bachelor's degree studies in pedagogy (full-time, extramural)

3-year bachelor's degree studies in pedagogy (full-time, extramural) as a specialisation on bachelor's degree studies in pedagogy with the opportunity to continue studying on post-bachelor master's course in vocational guidance.

Enrolment requirements

- › For persons with the new matriculation (*matura*) certificate: a competition of certificates; the number of points achieved during the secondary school final examination (*matura*) is taken into account
- › For persons with the old matriculation (*matura*) certificate: an entrance examination, conditions of which are agreed upon by the university.

Contents

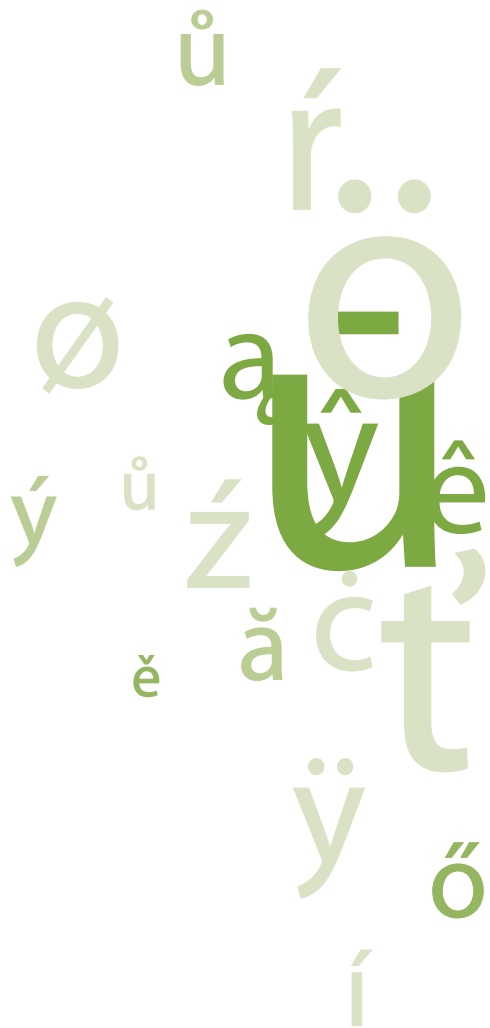
Pedagogy students pursuing vocational guidance specialisation will be prepared to perform the function of a vocational counsellor, to assist all age or vocational groups to make well-considered decisions regarding their vocation and to gain the best possible level of vocational adjustment. Graduates will be able, among others, to use diagnostic techniques and to refer to specialist training centres. Profound knowledge gained within this specialisation allows for being employed in psychological and pedagogical counselling centres, social assistance centres, individual counselling companies and at schools.

Duration

3 years.

Institutions offering such type of training and their contact details

- Maria Grzegorzewska Academy of Special Education (specialisation within the course in pedagogy)
www.aps.edu.pl/index.php?md=335#1
- Jan Długosz Academy in Częstochowa (specialisation within the course in pedagogy)
www.wp.ajd.czest.pl
- Kazimierz Wielki University in Bydgoszcz (Faculty of Pedagogy and Psychology, specialisation within the course in pedagogy)
www.ukw.edu.pl
- Gdańsk Higher School of Humanities (Faculty of Pedagogy)
www.gwsh.gda.pl
- The University of Lower Silesia in Wrocław
www.ikunise.dsw.edu.pl
- The College of Social Studies in Lublin (specialty within the course in sociology)
www.wsns.lublin.pl
- Adam Mickiewicz University in Poznań (Faculty of Educational Studies)
www.amu.edu.pl/index.php?linkid=3521

2-year master's degree supplementary pedagogical course (full-time, extramural)

Enrolment requirements

- › The prerequisite – having a bachelor's degree; additionally, there might be an entrance examination, conditions of which are agreed upon by the university.

Duration

2 years.

Institutions offering such type of training and their contact details

- › Maria Grzegorzewska Academy of Special Education (specialisation within the course in pedagogy)
www.aps.edu.pl/index.php?md=335#1
- › Jan Długosz Academy in Częstochowa (specialisation within the course in pedagogy)
www.wp.ajd.czyst.pl
- › Kazimierz Wielki University in Bydgoszcz (Faculty of Pedagogy and Psychology, specialisation within the course in pedagogy)
www.ukw.edu.pl
- › Adam Mickiewicz University in Poznań (Faculty of Educational Studies)
www.amu.edu.pl/index.php?linkid=3521

Master's degree studies
in psychology,
specialisation: psychology
of vocational guidance
(full-time, evening studies)

Enrolment requirements

- › For persons with the new matriculation (*matura*) certificate: a competition of certificates; the number of points achieved during the secondary school final examination (*matura*) is taken into account.
- › For persons with the old matriculation (*matura*) certificate: an entrance examination, conditions of which are agreed upon by the university.

Contents

The plan of studies includes 10 semesters of master's degree studies. The minimum number of ECTS points necessary to complete the studies is 300.

Duration

5 years.

Institutions offering such type of training and their contact details

- › The University of Łódź
(specialisation within the course
in psychology)
www.psych.uni.lodz.pl

Post-graduate studies in vocational guidance for people with higher education, other than psychological education

Enrolment requirements

Having a university diploma.

Contents

Duration of the studies is three semesters. Major fields of study include:

- › Occupational psychology
- › Labour market analysis
- › The EU labour market
- › Basics of labour law
- › Vocational orientation and counselling in labour offices
- › Vocational orientation and counselling in the system of education
- › Sociological aspects of vocational guidance
- › Methods and forms of combating unemployment
- › Vocational guidance for the disabled
- › Evaluation of vocational counsellor's work
- › Psychological diagnosis in vocational guidance
- › Ethical aspects of vocational guidance
- › Vocational guidance in the European Union
- › Interpersonal communication in vocational guidance
- › Preparation for recruiting and selecting employees
- › Vocational counsellor's IT database
- › Graduate seminar

Duration

1.5 year.

Institutions offering such type of training and their contact details

- › University of Warsaw
(Faculty of Psychology; Counselling and Career Planning for Persons with Disabilities)
www.podyplomowe.psychologia.pl
- › Higher School of Social Sciences in Lublin
www.wsns.lublin.pl
- › Warsaw School of Economics
(Department of Human Capital Development)
www.sgh.com.pl
- › Pedagogical University in Cracow, named after the National Education Commission
(Faculty of Pedagogy: Department of History of Education)
www.ap.krakow.pl
- › University of Łódź
(Faculty of Educational Sciences)
www.psych.uni.lodz.pl
- › Jan Długosz Academy in Częstochowa
www.wp.ajd.czyst.pl

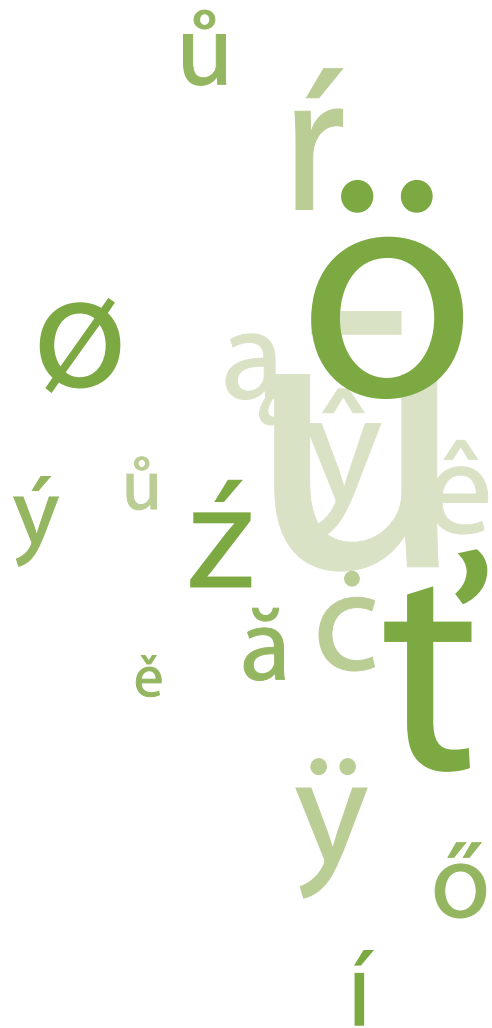
- › The University of Lower Silesia in Wrocław
www.ikunise.dsw.edu.pl
- › Higher School of Pedagogy of the Society of Public Knowledge in Warsaw (Branch Faculty in Lublin)
www.wsptwp.eu
- › Academy of Management in Łódź
www.rekrutacja.swspiz.pl
- › Higher School of Humanities in Leszno
www.wsh-leszno.pl
- › Academy of Humanities and Economics in Łódź
www.ckp.wshe.lodz.pl/index.php?dz=3
- › East European College in Przemyśl
www.pwsw.pl
- › Higher School of Administration in Bielsko-Biała
www.wsa.bielsko.pl
- › University of Humanities and Economics in Wrocław
www.wshe.pl/nauka/studia-podyplomowe
- › Paweł Włodkowic University College in Płock
www.wlodkowic.pl
- › College of Personnel Management in Warsaw
www.wszp.edu.pl
- › Adam Mickiewicz University in Poznań (Institute of Psychology, Faculty of Social Sciences)
www.amu.edu.pl/index.php?linkid=1144
- › Adam Mickiewicz University in Poznań (Faculty of Educational Studies)
www.wse.amu.edu.pl
- › School of Humanities and Journalism in Poznań
www.wshid.pl/content/view/479/369
- › Silesian University of Technology in Gliwice (Department of Applied Social Sciences, Faculty of Organisation and Management)
www.roz2.polsl.pl
- › General Jerzy Ziętek Silesian School of Management in Katowice
www.swsz.katowice.pl
- › Cracow University of Economics
www.nowa.uek.krakow.pl/pl/uczelnia/universytet.html
- › Cracow School of Business
www.spiz.ae.krakow.pl/index.php?a=pages&id=27
- › Katowice School of Economics (Faculty of Management)
www.gwsh.pl/studia_podyplomowe.php?id=1

- › Higher School of Business in Gorzów Wielkopolski
www.wsb.gorzow.pl
- › Poznan University of Technology (Faculty of Computing Science and Management)
www.put.poznan.pl
- › Tadeusz Kościuszko Cracow University of Technology (Pedagogy and Psychology Centre)
www.cpip.pk.edu.pl
- › University of Warmia and Mazury in Olsztyn (Faculty of Social Sciences and Arts)
www.uwm.edu.pl
- › High School of Managers in Warsaw
www.kaweczynska.pl
- › University of Zielona Góra (Faculty of Mechanical Engineering)
www.wm.uz.zgora.pl
- › Gdańsk Higher School of Humanities (Faculty of Pedagogy)
www.gwsh.gda.pl
- › Stanislaw Staszic College of Public Administration in Białystok
www.wsap.edu.pl
- › Academy of Humanities and Economics in Łódź
Postgraduate Education Centre
www.ckp.wshe.lodz.pl
- › College of Management Education in Wrocław
www.edukacja.wroc.pl
- › Opole University
www.sdz2.uni.opole.pl
- › University of Wrocław, Teacher Training Centre
www.cen.uni.wroc.pl
- › Social Economic Higher School in Gdańsk
Centre for Vocational Training and Postgraduate Studies
www.wsse.edu.pl
- › Elbląg University of Humanities and Economy
www.euh-e.edu.pl
- › Academy of Business in Dąbrowa Górnicza
www.wsb.edu.pl
- › Management School of the University of Silesia in Chorzów
www.sz.us.edu.pl
- › Higher School of Computer Science and Management in Olsztyn
www.owsiiz.edu.pl
- › College School of Economics and Arts in Skierniewice
www.wsehsk.home.pl
- › Pope John Paul II State School of Higher Vocational Education in Biała Podlaska
www.pwsz.bialapodlaska.pl

2.5 Ethical standards for vocational counsellors

Poland has no single binding set of ethical standards regulated by a legal act. The General Assembly of the Association of School and Vocational Counsellors of the Republic of Poland at the meeting on 10 June 2005 adopted ethical standards accepted by the IAEVG General Assembly. The issue of ethics in the activities of vocational counsellors is widely discussed among both practitioners and theoreticians. However, the Code of Ethical Conduct for a Vocational Counsellor has not been developed yet.

2.6 National guidance organisations, associations and information centres

Association of School and Vocational Counsellors of the Republic of Poland (*Stowarzyszenie Doradców Szkolnych i Zawodowych RP*)

Description

The Association of School and Vocational Counsellors of the Republic of Poland is a social non-governmental organisation. The Association began to operate in 1991. It was founded by psychologists and teachers employed in psychological and pedagogical counselling centres and in labour offices.

As a non-profit organisation dealing with matters relating to vocational orientation and guidance, the Association seeks active participation in the transformation, influencing and triggering human resources development.

Members of the Association are experts in vocational guidance from various institutions and domains (vocational counsellors, school counsellors, career counsellors, psychologists, teachers, sociologists and academics).

Brief outline

- › integration of persons providing vocational and educational guidance in different domains,
- › initiating measures aimed at promoting and improving the system of vocational orientation and guidance and an effective employment policy,
- › exchange of experiences between vocational guidance experts in Poland and abroad,
- › initiating and launching activities for the disabled persons and for persons subject to discrimination and social exclusion,
- › activities promoting employment, professional activation and mobility and activities supporting economic growth, including enterprise development,
- › activities promoting the use of ICT in professional and social activation in the domain of education and employment,
- › activities promoting integration of counsellors from European countries and development of contacts and international cooperation.

Contact details

Pl. Dworcowy 3a lok. X
 82-300 Elbląg
 tel. (48 55) 233 77 88
 fax (48 55) 233 77 88
www.sdsiz.pl

National Career Advisory Forum (*Narodowe Forum Doradztwa Kariery*)

Description

National Career Advisory Forum is an association comprising vocational counsellors, persons connected with guidance, labour market institutions and other organisations dealing with career counselling in Poland.

Brief outline

- › inspiring development of lifelong vocational guidance,
- › supporting actions integrating vocational guidance and fostering development of non-public and cross-national vocational guidance,
- › identifying needs and national priorities of vocational guidance,

- › presenting positions of vocational counsellors with regard to important issues of vocational guidance,
- › promoting high quality of vocational guidance,
- › exchanging experiences and integration of staff dealing with vocational guidance,
- › extending cooperation between Polish vocational counsellors and vocational counsellors from other EU Member States.

Contact details

ul. Karmelicka 32
31-128 Kraków
tel. (48 12) 633 08 53
fax (48 12) 633 09 21
www.doradztwokariery.pl

Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej
Departament Rynku Pracy

System poradnictwa zawodowego w Polsce

Description of guidance system
in Poland

Europejska Sieć Wspierająca
Poradnictwo i Doradztwo Zawodowe

